

Príjemné leto, obyvatelia Hnilčika!

Žiakom sa začali prázdniny, dospeláci sa chystajú na dovolenky, leto je tu a vy si môžete spestriť toto obdobie aj čítaním posledného obecného spravodaja. Pôvodne malo byť toto číslo vydané ešte v júni, ale pre nedostatok voľného času vychádza až teraz. Verím, že to pochopíte, veď my všetci píšeme obecný spravodaj iba vo svojom voľnom čase. V tomto „letnom“ čísle sa môžete dočítať opäť o histórii obce v článkoch od Mariana Jančuru a Lukáša Pateru, do pozornosti dávam po prestávke aj rubriku „včera a dnes“ so zaujímavými fotografiami. Pani Nižňanská prispela pokračovaním článku o inváznych rastlinách. Bohatá je aj športová rubrika, kde sa dočítate o výsledkoch našich futbalistov, ale aj o úspechoch v Behu mestom SNV. Katka Kleinová sa rozpisala o Downhille na Mraznici a prinášame aj výsledky turnaja o Pohár starostu obce Hnilčik. Súčasťou tohto čísla je aj novinka – osemsmierovka, ktorej znenie nám môžete poslať do konca augusta a tak sa zapojiť do žrebovania o večeru pre dve osoby v Motoreste pod Krížom.

Prajem príjemné čítanie a krásny zvyšok leta.

František Murgáč

Vážení spoluobčania,

v posledných dňoch došlo k výraznému zníženiu prítokov banskej vody do vodojemov, ktoré zásobujú občanov našej obce pitnou vodou. Najvýraznejšie sa to prejavilo na vodovodnom systéme Čechy, kde časť vyššie položených domov bola na niekoľko dní bez pitnej vody. Ďalším je vodovodný systém Dolný Hnilčik, kde zásoby vody vo vodojeme klesli o polovicu. Po vykonaní opatrení na posilnenie prítokov sa situácia na obidvoch systémoch stabilizovala.

V každom prípade na všetkých šiestich vodovodných systémoch, ktoré spravuje obec, je hrozba, že podobná situácia sa môže zopakovať. A to hlavne keď bude teplé, suché počasie bez zrážok. Táto hrozba sa môže ešte zvýšiť, pokiaľ sa vodou nebude šetriť.

Z týchto dôvodov Vás žiadam o využívanie vody zo všetkých vodovodných systémoch v obci len na to, na čo je určená. V žiadnom prípade ju nepoužívať na umývanie automobilov, polievanie záhrad, naplňovanie bazénov, prípadne na iné účely.

Vladimír Fabian, starosta obce

Foto: Peter Kapucza

Uznesenia obecného zastupiteľstva, konaného 15. 4. 2016

Uznesenie č. 8-15/4-2016

Obecné zastupiteľstvo berie na vedomie informáciu o plnení uznesení z I. zasadnutia OZ, konaného 22. 1. 2016.

Uznesenie č. 9-15/4-2016

Obecné zastupiteľstvo berie na vedomie stanovisko hlavného kontrolóra k záverečnému účtu obce za rok 2015.

Uznesenie č. 10-15/4-2016

Obecné zastupiteľstvo schvaľuje:

I. Záverečný účet a celoročné hospodárenie obce bez výhrad.

II. Použitie prebytku rozpočtového hospodárenia na tvorbu rezervného fondu vo výške 11 803,10 €.

Tvorba a použitie peňažných fondov konkrétne:

- počiatočný stav RF k 1. 1. 2015: 3 669,92 €

- tvorba z prebytku rozpočtového hospodárenia za rok 2015: 11 803,10 €

- konečný stav: 15 473,02 €

III. Hospodársky výsledok: zisk za rok 2015 vo výške 31 277,26 € so sledovaním na účte 428 ÚZ 15 – Nevysporiadaný výsledok hospodárenia za rok 2015.

Uznesenie č. 11-15/4-2016

Obecné zastupiteľstvo berie na vedomie Správu audítora z overenia ročnej účtovnej závierky a hospodárenia obce za rok 2015.

Uznesenie č. 12-15/4-2016

Obecné zastupiteľstvo berie na vedomie:

I. Informáciu predsedu komisie na ochranu verejného záujmu pri výkone verejnej funkcie o preskúmaní majetkového priznania: Vladimír Fabian, starosta obce za rok 2015.

II. Konštatovanie komisie na ochranu verejného záujmu pri výkone verejnej funkcie, že Vladimír Fabian, starosta obce vo svojom Oznámení uviedol všetky potrebné informácie, ktoré sú pravdivé.

Uznesenie č. 13-15/4-2016

Obecné zastupiteľstvo prerokovalo a berie na vedomie plat starostu, v súlade s ods. 3 § 4 zák. č. 253/1994 Z. z. v znení neskorších predpisov podľa § 3 ods. 1. citovaného zákona, a to v sume 875 € mesačne s účinnosťou od 1. 1. 2016.

Uznesenie č. 14-15/4-2016

Obecné zastupiteľstvo berie na vedomie plat hlavného kontrolóra obce, v súlade s 1 § 18c zákona o obecnom zriadení, a to v sume 147 € mesačne pri úväzku 0,13 s účinnosťou od 1. 1. 2016.

Uznesenie č. 15-15/4-2016

Obecné zastupiteľstvo schvaľuje Všeobecné záväzné nariadenie obce Hnilčík o organizácii miestneho referenda s účinnosťou od 1. 5. 2016.

Uznesenie č. 16-15/4-2016

Obecné zastupiteľstvo berie na vedomie zmenu rozpočtu obce Hnilčík na rok 2015 a konečný stav rozpočtu obce Hnilčík na rok 2015 v zmysle zákona č. 583/2014 U. z., § 14, odst. 2 a v zmysle uznesenia obecného zastupiteľstva v Hnilčíku č. 52-14/11-2008, podľa predložených rozpočto-

vých opatrení č. 16-29/2015.

Uznesenie č. 17-15/4-2016

Obecné zastupiteľstvo berie na vedomie žiadosť p. Vlastimila Novotu a manž. Silvie, Hnilčík 244, byt č. 5 o ukončenie nájomnej zmluvy v predmetnom byte s účinnosťou od 1. 5. 2016.

Uznesenie č. 18-15/4-2016

Obecné zastupiteľstvo schvaľuje uzatvorenie nájomnej zmluvy pre: Julianu Geletkovú, bytom Hnilčík od 1. 5. 2016 – 30. 6. 2018, v zmysle VZN č. 1/2015 o pravidlách pre nakladanie s nájomnými bytmi obce Hnilčík postavených a nadobudnutých s podporou štátu.

Uznesenie č. 19-15/4-2016

Obecné zastupiteľstvo schvaľuje vypracovanie povolenia „Vplyv na recipient“. Spracovanie predmetného povolenia objednať u firmy: EKOSERVIS SLOVENSKO, Stredná 126, Veľký Slavkov, ktorá prevádzkuje predmetnú ČOV.

Uznesenie č. 20-15/4-2016

Obecné zastupiteľstvo schvaľuje kúpu pozemkových nehnuteľností v k. ú. Hnilčík, zapísaných na liste vlastníctva č. 955. Jedná sa o parcelu C KN č. 349/2 ako zastavaná plocha vo výmere 93 m² a parcelu č. C KN 347/5 ako trvalý trávnatý porast vo výmere 145 m² od Ing. Jána Kubičára a manželky Ivety rod. Sitkovej, obidvaja bytom Odborárov 22, Spišská Nová Ves v rámci vysporiadania vlastníckych vzťahov k miestnej komunikácii.

Uznesenie č. 21-15/4-2016

Obecné zastupiteľstvo berie na vedomie prebiehajúce školenie členov obecnej hasičskej jednotky obce Hnilčík.

Uznesenie č. 22-15/4-2016

Obecné zastupiteľstvo berie na vedomie podanie projektov na:

- vykurovanie a fotovoltaika,
- oprava obecnej budovy.

Uznesenie č. 23-15/4-2016

Obecné zastupiteľstvo berie na vedomie vyradenie PC v kancelárii starostu obce z dôvodu nefunkčnosti a zastaranosti programového vybavenia, prerokovalo návrh na použitie rezervného fondu a schvaľuje použitie rezervného fondu nasledovne:

a.) nákup stolového PC do kancelárie starostu obce v sume 371 €,

b.) vypracovanie projektovej dokumentácie - oprava obecnej budovy (Materská škola) vo výške 2 450 €,

c.) realizácia verejného obstarávania na projekt vykurovanie a fotovoltaiku vo výške 1 800 €.

Uznesenie č. 24-15/4-2016

Obecné zastupiteľstvo zriaďuje obecnú hasičskú jednotku, schvaľuje požiarneho poriadok obce a schvaľuje za veliteľa obecnej hasičskej jednotky Miroslava Čarnického.

Uznesenie č. 25-15/4-2016

Obecné zastupiteľstvo schvaľuje odpredaj starej vyradenej požiarnej AVIA. AVIU ponúknuť prostredníctvom inzerátu, odporúčaná cena 1 000 €.

Uznesenie č. 26-15/4-2016

Obecné zastupiteľstvo súhlasí s úhradou členského príspevku pre rok 2016 vo výške 200 €.

Vzácný dar múzeu

Naše múzeum dostalo vzácnu knihu od prezidenta zväzu hutníctva, ťažobného priemyslu a geológie Slovenskej Republiky Ing. Vladimíra Jacka PhD., MBA. Kniha „History of mining in SLOVAKIA“ (História baníctva na Slovensku) je písaná po anglicky. Na fotke Ján ČERNÍK pri preberaní knihy 9. 5. 2016.

František Murgáč

Nové atrakcie na Banskej klopáčke

Nové atrakcie v potoku Roztočka pri Banskej klopáčke v Roztokách. Baník pri sieste, štôlna Ľudmila a rybár pri love pstruhov. Inštalácia bola odštartovaná našimi ubytovanými v Klopáčke z ďalekej Kanady. Pripravujeme ďalšie atrakcie do budúcnosti pre našich ubytovaných, ale i pre Hnilčíkanov. Pozývame srdečne všetkých.

Mgr. Janka Poprocká

Turnaj o Pohár starostu obce Hnilčík

V sobotu 9. júla sa konal už druhý ročník vo futbalovom turnaji o Pohár starostu obce Hnilčík. Turnaja sa zúčastnili 4 mužstvá: Mníšek nad Hnilcom, Chrást nad Hornádom, Markušovce a samozrejme domáci Hnilčík. Obhajca minuloročného víťazstva Jamník sa nemohol dostaviť pre iný turnaj, preto bolo vopred jasné, že na krásny pohár pribudne nové meno víťaza. Na turnaji padlo iba v štyroch hraných zápasoch dovedna až 25 gólov. Víťazom sa stali hráči z Mníška n/Hnilcom, domáci Hnilčík skončil na treťom mieste. Okrem Hnilčíka boli ale všetky zúčastnené celky z vyššej súťaže, čo iba zvyšovalo úroveň turnaja. Za zmienku stojí aj bohatá tombola a výborný guláš, ktorý navaril Dušan Jančura. V rámci prípravy sa futbalisti predstavia aj na turnaji v Nálepke – 30. júla 2016 (Nálepko, Muráň, Hnilčík, Chrást n/H.)

Konečné poradie turnaja:

1. Mníšek nad Hnilcom
2. Chrást nad Hornádom
3. **Hnilčík**
4. Markušovce

František Murgáč

MOTOREST POD KRÍŽOM

Ponúkame priestor pre rodinné oslavy, smútočné posedenia firemné večierky, svadby a iné spoločenské udalosti.

Denné menu 3,30 €

10% zľava pre dôchodcov

tel.: 0903 38 06 05

Včera a dnes

Prvá fotografia je oblasť Dolného Hnilčíka (12. 8. 1972/12. 8. 2012, je to pohreb Jana Kurtu). U Kollára ešte vidieť stáť pôvodný dom. Druhá fotografia je fote-ná od zastávky pri Zajacovi (sú to roky 1970/2012).

Milan Majerčák

Plnofarebnú verziu občasníka si môžete pozrieť aj na internetových stránkach obce <http://www.obcehnilcik.sk/-obecny-spravodaj>

Úspešní mladí z našej obce – Daniel Zavacký

Vyštudovaný manažér má šikovné ručičky na pohľadanie: Paráda, čo všetko Dano zo Spišskej Novej Vsi, no rodák z Bindtu dokáže s drevom!

Vyštudovaný manažér si ako hobby vybral to, čo mu je srdcu blízke. Miluje prírodu a je vášnivý hubár. Daniel (26) zo Spišskej začal s vyrezávaním do dreva len nedávno, no jeho diela stoja za to. Veď posúďte sami.

Daniel Zavacký zo Spišskej Novej Vsi študoval na hotelovej akadémii a len minulý rok ukončil štúdium na Katolíckej univerzite v Ružomberku. Vyštudovaný manažér si však našiel hobby, pri ktorom ako sám tvrdí najradšej relaxuje. „Nemám rád pasívny oddych, som typ, ktorý musí stále niečo robiť a tak som sa pustil do práce s drevom, keďže prírodu a všetko s ňou spojené mám veľmi rád,“ hovorí Daniel.

Jeho prvotiny vznikali pri babke na Bindte. „Do lesa som mal blízko a moje prvé také drevostavby vznikali z prerezávky, čo som našiel v lese. Keďže babka má veľkú záhradu mal som sa kde realizovať a tak vznikla moja prvá studňa či veterný mlyn,“ prezradil Daniel s tým, že to bolo približne pred štyrmi rokmi, keď sa rozhodol pre tento koníček.

Daniel je samouk. Hoci talent, ako sa zdá, zdedil po pradedovi, ktorého pozná len z rozprávania. Pred rokom a pol sa pustil aj do vyrezávania rôznych predmetov či postáv. Tie menšie diela vznikajú dokonca v byte v Spišskej, kde býva. Vyrezáva najčastejšie do lipy, lebo podľa jeho slov je to drevo, ktoré je najmäkšie a dláto ide doň ako do masla. Okrem dlát pri svojich prácach využíva však aj motorovú pílu či sústruh.

Hoci techniku sa učí prevažne z internetu, nebojí sa vôbec experimentovať a okrem rôznych dekorácií sa púšťa do výroby aj praktických vecí, ako sú svietniky či drevené stoly a lavice. Jeho diela väčšinou zdobia babkinu záhradu, ale aj

záhrady mnohých iných, ktorým sa Danielove diela zapáčili. Hoci je to iba jeho záľuba a živiť sa s týmto koníčkom zatiaľ nechystá, má predsa len jeden sen. „Rád by som z dreva vyrobil niečo veľké. Keďže mám rád prírodu, rozmýšľal som nad medveďom, ktorý bude mať aspoň dva metre,“ uzavrel Daniel.

Danielove diela si môžete pozrieť vo fotogalérii na spisska.dnes24.sk.

Autor článku: Jana Buvalova (spisska.dnes24)

<http://spisska.dnes24.sk/vystudovany-manažer-ma-šikovne-ručicky-na-pohľadanie-parada-co-vsetko-dano-zo-spišskej-dokáže-s-drevom-233047>

Downhill u nás

Mraznica odštartovala seriál Slovenského pohára v Downhille. Upršaný štart sezóny si nenechalo ujsť vyše 190 bikerov (cyklistov) zo Slovenska, Čiech a Maďarska. Tento rok aj traja naši zástupcovia s peknými časmi. Z kategórie Hardtail to boli **Jakub Matúš** a **Branislav Kellner** a za kategóriu žiakov **Adam Antoš**. Organizátorom ani tento rok počasie neprialo, takže sme si znova užili Mraznicu na blate. Mokré sobotňajšie ráno väčšina jazdcov využila na trackwalk, ktorý ukázal, že organizátori sa vyhrali s traťou a urobili na nej menšie zmeny, hlavne v predposlednom a poslednom lese. Posledný úsek bol technicky náročnejší, jazdci sa s ním mu-

Prvé tri stupne víťazov obsadili tri národnosti. Prvenstvo si "vyjazzdil" Maďar Attila Liszi, ani nie so sekundovým náskokom pred Čechom Stanislavom Sehnalom. Slovenské zastúpenie na bedni mal aktuálny Majster SR Jozef Ondič, ktorý skončil na tretej priečke. V HT kategórii dominoval tím MŠK Krompachy, ktorý mal umiestnených jazdcov na prvých dvoch priečkach. S trojsekundovým náskokom na prvej priečke skončil Branislav Timura, druhé miesto obsadil Marek Vranka a tretie miesto si z Mraznice odniesol Pavol Rabatín. Z mladých nádejí si prvenstvo s 8 sekundovým náskokom odniesol Samo Nikolíni. Na druhom mieste skončil Allan Nemček a tretie miesto sa ušlo Petrovi Pongovi. Víťaz juniorskej kategórie Adam Rojček vo finále zade-

Adam Antoš

Jakub Matúš

Branislav Kellner

seli viac vyhrať a neuľahčovali im to ani šmykľavé korene, na ktorých skončili viacerí z nich. Počasie výrazne sťažilo podmienky na jazdenie. Počas dažďa si bikeri jazdu užívali, trať bola rozmočená, rýchlejšia. Keď trať začala schnúť, v blate sa ťažko šľapalo a začalo sa veľmi lepiť na kolesá. Jazdci si väčší pozor museli dávať aj pri dopadoch na skokoch.

Zo žien sa najlepšie s nepriaznivým počasím a sťaženými podmienkami na trati popasovala mladá talentovaná bikerka Simona Porubanová, ktorá vyhrala s náskokom pred Janou Krajčovičovou. Na treťom mieste skončila Nikola Muránska. Na bedni v elitnej kategórii to bolo pestré.

lil čas 02:24.41, čím sa priblížil k času tretieho najrýchlejšieho elitáka v Mraznici. Na druhom mieste skončil Šimon Rus a tretie miesto obsadil Filip Palko. V Hobby kategórii sa najviac darilo Martinovi Kováčikovi z Devilwork racing tímu. Druhý skončil Marek Bahno a tretie miesto si vybojoval Jakub Puhalla. V kategórii Masters prvé miesto vyhrala nestarnúca stálica Vlastimil Hynčica. Druhé miesto patrilo čechovi Petrovi Kantorekovi a tretie miesto si vybojoval bývalý HT-čkář Lubomír Grega, ktorý v Mraznici odštartoval pôsobenie v Masters kategórii.

Katarína Kleinová

Invázne druhy rastlín – 3. časť

V Obecnom spravodaji č. 24 z roku 2015 sme začali s predstavovaním inváznych druhov rastlín, ktoré sa vyskytujú na území našej obce – v Hnilčíku. Ktoré rastliny radíme medzi invázne, a prečo je im potrebné venovať zvýšenú pozornosť? V krátkosti zhrniem z predchádzajúcich spravodajov: invázne druhy rastlín sú nepôvodné druhy, ktoré sa do Európy (a teda aj na Slovensko) dostali najmä z Ázie a Ameriky ako okrasné, prípadne medonosné rastliny. V nových podmienkach sa rýchlo prispôsobujú, majú dobre rozmnožovacie schopnosti, veľmi rýchlo sa šíria do okolia, obsadzujú nové plochy a vytlačujú pôvodné druhy rastlín. Podľa platnej legislatívy – v zmysle Vyhlášky MŽP SR č. 158/2014 Z.z. sú medzi invázne druhy rastlín zaradené nasledujúce byliny: ambrózia palinolistá, glejovka americká, pohánkovec (krídlatka), boľševník obrovský, netýkavka žliazkatá, zlatobyľ kanadská, zlatobyľ obrovská a dreviny: pajaseň žliazkatý, beztvarec krovitý, kustovnica cudzia a javorovec jaseňolistý.

V novele Zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny platnej od 1. 1. 2014 je v § 7 b uvedené, že...

Pohánkovec japonský v kvitnúcom stave

“Vlastník, správca alebo užívateľ pozemku je povinný na vlastné náklady odstraňovať invázne druhy rastlín podľa odseku 2 zo svojho pozemku spôsobom, ktorý ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom, a starať sa o pozemok tak, aby sa zamedžilo jeho opätovnému šíreniu.“

Na stránkach spravodajcu sme doposiaľ predstavili **po-hánkovec japonský** (*Fallopia japonica*, ktorý je v odbornej literatúre uvádzaný aj pod názvom krídlatka japonská *Reynoutria japonica*).

V tomto čísle si predstavíme ďalšie 2 druhy, ktoré sú uvedené vo Vyhláske MŽP SR č. 158/2014 Z.z. a to **zlatobyľ kanadskú** (*Solidago canadensis*) a **zlatobyľ obrovskú** (*Solidago gigantea*).

Obidve rastliny – zlatobyľ kanadská a zlatobyľ obrovská sú na prvý pohľad podobné. Líšia sa pomocou viacerých znakov ako napríklad zlatobyľ kanadská má byť aspoň v hornej polovici drsno páperistú, zlatobyľ obrovská má byť lysú a sivastú. Pôvodne sa vyskytujú v centrálnej časti USA a v južných oblastiach Kanady. Ako okrasná a medonosná rastlina sa druhotne rozšírili aj do Európy, na Azorské ostrovy, do východnej Ázie a na Nový Zéland. Do Európy boli zavlečené v druhej polovici 19. storočia, prvý výskyt bol zaznamenaný v Londýne v r. 1758.

Tieto rastliny produkujú veľké množstvo semien, pomocou ktorých sa vetrom šíria do veľkých vzdialeností. Rozmnožujú sa aj pomocou podzemkov, ktoré sú dlhé a rýchlo sa rozrastajú, čo má tiež podiel na ich masovom rozšírení. K ich rozširovaniu prispieva aj človek, ak zeminu, v ktorej sa nachádzajú úlomky podzemných častí rastliny, premiestňuje na iné plochy. Zlatobyľ sa vyskytuje na ruderalných stanovištiach – na rumoviskách, v opustených závodoch, pozdĺž železničných tratí, pozdĺž ciest a podobne, odkiaľ sa postupne rozširujú. Kvitnú od júla do októbra.

Na Slovensku patria medzi najviac rozšírené invázne rastliny. V našej obci rastie zlatobyľ kanadská, ktorá na niektorých miestach už zaberá súvislejšie plochy, začína sa šíriť a vytláčať pôvodné rastliny, ktoré v tomto území rástli, pretože je konkurenčne veľmi silnou rastlinou.

Zlatobyľ kanadská

Spôsob odstraňovania: invázne druhy rastlín (a teda aj zlatobyľ) je potrebné odstraňovať hneď v počiatočnom štádiu ich výskytu na lokalite, keď je ich odstraňovanie najefektívnejšie. O spôsoboch odstraňovania inváznych druhov rastlín sme písali podrobnejšie v ďalšom Obecnom spravodajcovi

RNDr. Marta Nižňanská

Futbalisti Hnilčíka skončili 3 body za postupom

Skončil sa futbalový ročník 2015/2016. Je čas bilancovať sezónu. Naši chlapci skončili pod vedením trénera Františka Fabiana na celkovom **druhom mieste**, iba 3 body za postupujúcimi Letanovcami. Do posledných chvíľ sa čakalo, koľko tímov postúpi do vyššej súťaže, ale výsledok nebol pre nás priaznivý. Hnilčík si teda zahrá 7. ligu aj o rok. Nový súťažný ročník začína už 7. augusta domácim zápasom so Smolníkom a Hnilčík v ňom má najvyššie ciele. V jarnej časti sme si totiž sami dokázali, že mužstvo má na špicu tejto súťaže, škoda pokazeného zápasu doma s Letanovcami. V tomto „zápase jari“ išlo o všetko, no my sme sklamali domácich fanúšikov, aj samých seba a prehrali sme 0:4. Škoda, pretože na jar to bola jediná prehra mužstva. V ôsmich zápasoch sme dosiahli 19 bodov so skóre 30:12. Hlavne domáca 9-gólová nádielka Rudňanom stála za to. Individuálne bol vyhodnotený aj náš hráč Peter Matiašovský – ako najlepší strelec ligy s 20 gólmi. Zo 6. ligy zostupuje Veľký Folkmar „B“, nováčikom bude Smolník, ktorý sa po rokoch opäť prihlásil do súťaže. Veríme, že v ďalšom ročníku nás pridáte podporiť a spolu budeme kráčať víťaznou cestou.

poradie	mužstvo	zápasy	výhry	remízy	prehry	skóre	bodý
1.	ŠK Breznovica Letanovce	18	13	2	3	67:29	41
2.	OŠK Baník Hnilčik	18	12	2	4	57:31	38
3.	FK 56 Iliašovce	18	10	3	5	39:18	33
4.	Rudňany „B“	18	7	6	5	37:31	27
5.	OŠK Slovinky	18	5	2	11	28:42	17
6.	OKŠ Spišský Hrušov	18	4	1	13	28:64	13
7.	FK Slov. Raj Sp. Tomášovce	18	3	2	13	26:47	11

Rozpis jesenných zápasov:

7. 8. 2016 o 10:30 – **Baník Hnilčik** – Baník Smolník
 14. 8. 2016 o 16:30 – Slovan Veľký Folkmar „B“ – **Baník Hnilčik**
 21. 8. 2016 – Hnilčík má voľno
 28. 8. 2016 o 10:30 – Iliašovce – **Baník Hnilčik**
 4. 9. 2016 o 10:30 – Rudňany „B“ – **Baník Hnilčik**
 11. 9. 2016 o 15:30 – **Baník Hnilčik** – Slovinky
 18. 9. 2016 o 15:00 – Sp. Tomášovce – **Baník Hnilčik**
 25. 9. 2016 o 10:30 – Baník Smolník – **Baník Hnilčik**
 2. 10. 2016 o 14:30 – **Baník Hnilčik** – Slovan Veľký Folkmar „B“
 9. 10. 2016 – Hnilčík má voľno
 16. 10. 2016 o 14:00 – **Baník Hnilčik** – Iliašovce

František Murgáč

ŠPORT – reprezentanti našej obce

V poslednom období sa zapojili viacerí mladí Hnilčikania do športových podujatí, v ktorých úspešne reprezentovali našu obec.

BEH: 3. júna sa konal v centre SNV 26. Večerný beh mestom Spišská Nová Ves. Najväčší úspech zaznamenala **Vladka KAČÍROVÁ**, ktorá vo svojej kategórii obsadila 2. miesto. Spomedzi 52 bežkýň sa v tejto kategórii nestratila ani druhá naša zástupkyňa – **Barborka SMORADOVÁ** – tá dobehla na krásnom 12. mieste. Najväčšia konkurencia bola v kategórii „starší žiaci“ (75 bežcov), kde **Adam ANTOŠ** dobehol na 26. mieste a **Maroš KAČÍR** na 40. mieste. **Matej KAČÍR** v kategórii dorastencov skončil šiesty, čo je taktiež krásny výsledok.

Mládež bola v systéme evidovaná vždy pod názvom školy, ale potešil nás **Patrik NOVOTTA**, ktorý uviedol rovno, že reprezentuje Hnilčík. Patrik spomedzi 60 bežcov skončil

na 28. mieste. Večer v hlavnej kategórii som reprezentoval aj ja – **František MURGÁČ**. Na trati dlhej 10,5 km som dobehol na 27. mieste, ale v konkurencii Keňanov som mal niekedy pocit, že cúvam. Poďakovanie patrí všetkým za úspešnú reprezentáciu našej obce.

Výsledková listina:

Kategória	poradie	meno a priezvisko	trať	nar.
najmladší žiaci	28.	Patrik NOVOTTA	1,5 km	2006
starší žiaci	26.	Adam ANTOŠ	1,5 km	2002
starší žiaci	40.	Maroš KAČÍR	1,5 km	2001
staršie žiačky	2.	Vladimíra KAČÍROVÁ	1,5 km	2002
staršie žiačky	12.	Barbora SMORADOVÁ	1,5 km	2001
dorastenci	6.	Matej KAČÍR	3,0 km	2000
muži do 39 rokov	27.	František MURGÁČ	10,5 km	1986

DOWNHILL: ako uviedla Katka Kleinová, na Mraznici sa uskutočnil Slovenský pohár v Downhille. Veľmi úspešne nás tento rok reprezentovali až traja pretekári. V kategórii Hardtail – **Jakub MATÚŠ** skončil na 9. mieste a **Branislav KELLNER** na 13. mieste. V kategórii žiakov **Adam ANTOŠ** obsadil skvelé 8. miesto. Aj týmto chlapcom patrí nielen gratulácia za úspechy, ale aj uznanie za ich odvahu pustiť sa na bicykli dole mokrým ťažkým terénom.

FUTBAL: Stabilným hráčom základnej zostavy dorastencov Spišskej Novej Vsi je **Matej KAČÍR**. Dorastenci skončili v 2. lige na 9 mieste.

BASKETBAL: Opäť do pozornosti dávam aj výsledky basketbalistiek Spišskej Novej Vsi, kde nás reprezentuje **Vladimíra KAČÍROVÁ**. Úspechy tímu nie sú len na slovenskej, ale aj na medzinárodnej úrovni. Na Slovensku je to celkové 2. miesto na Majstrovstvách Slovenska. Odmenou pre mladé basketbalistky sú potom aj zahraničné turnaje, napríklad v Luxembursku na medzinárodnom mini turnaji skončili mladé Spiššičky na 3. mieste v konkurencii 8 tímov z 8 krajín. Ešte väčší úspech dosiahli v Krakove, kde turnaj vyhrali. Vladka má stále iba 13 rokov a v ďalšom školskom roku ide do 8. triedy. Od budúceho roka sa ale v tíme udeje zmena, keď sa ruší tím žiačok a Vladka bude ako jedna z najmladších hrať v kategórii „kadetky“, čo bude omnoho náročnejšie. Pozitívom je, že si tam zahrá i so svojou sesteranicou Natáliou Fabianovou. V tejto kategórii je to náročnejšie najmä kvôli cestovaniu po celom Slovensku, čo bude finančne náročnejšie hlavne pre rodičov. Prajeme ešte ale veľa športových úspechov.

V. Kačírová – piata zprava

FLORBAL: V tomto športe vyniká **Dominika NOVOTTOVÁ**. Dominika reprezentuje SOŠ ekonomickú SNV, ktorú zároveň navštevuje. V polovici apríla sa zúčastnila Majstrovstiev Slovenskej republiky vo florbale v Trenčíne. Účastníkmi boli reprezentantky všetkých 8 krajov. Po zápasoch v skupine sa dostali dievčatá až do finále a tam uspeli na tretné strieľania.

pripravil: František Murgáč

D. Novotťová – spodný rad, druhá zľava

Letná osemsmerovka

Na spštenie leta som si pre Váš pripravil aj krížovku, ktorou si môžete vyplniť svoj voľný čas. Správne a presné znenie osemsmerovky môžete posilať na emailovú adresu: hnilcik.spravodaj@gmail.com alebo SMS na telefónne číslo 0904950235 do konca augusta. Takto sa zapojíte do súťaže o zaujímavú cenu, ktorou je večera v Motoreste pod Krížom pre dve osoby. Nezabudnite preto uviesť aj svoje meno, priezvisko a adresu.

A	Z	A	J	A	T	E	C	Ž	L	I	A	B	O	K
K	Í	N	P	U	K	E	I	R	P	R	H	N	P	E
P	A	K	T	Í	V	R	E	S	G	É	O	Ó	A	T
I	N	K	I	D	L	M	Č	R	Í	K	Ž	B	D	Ž
Č	É	K	T	K	O	L	A	J	N	I	C	A	Á	Ó
T	Z	K	H	N	Á	P	O	J	Č	L	J	E	K	T
E	E	Í	Y	D	E	P	R	K	V	Ý	Ž	I	V	A
L	D	L	D	F	I	G	A	A	O	A	K	A	K	B
E	P	Z	R	C	E	D	A	K	V	N	J	M	V	I
P	B	U	A	N	G	L	K	R	A	C	Á	P	O	O
A	I	L	N	J	O	Ó	N	Ú	E	N	A	P	J	B
T	E	Á	T	D	D	Z	L	Ž	Z	Á	Ž	I	S	S
I	D	T	Ž	K	B	O	J	O	V	N	Í	Č	K	A
A	A	I	C	K	N	U	P	R	E	T	N	I	O	H
O	A	K	Č	I	Č	A	M	B	V	G	A	Z	D	A

AGENTKA BATÔŽTEK BIEDA BOJOVNÍČKA
BROŽÚRKA ČIPKA DEZÉN DOPRAVCA
GAZDA GEOLÓG GRAPEFRUIT HYDRANT
INTERPUNKCIA KAKAO KOŁAJNICA LIKÉR
LODŽIA MAČIČKA NÁPOJ OBSAH OPICA
PADÁK PLYNOMER PODJAZD POZNÁMKA
PÔŽIČKA PRIEKUPNÍK SERVÍTKA SPÁNOK
TÁBOR TELEPATIA UZLÍK VAJCE VOJSKO
VÝŽIVA ZAJATEC ŽLIABOK

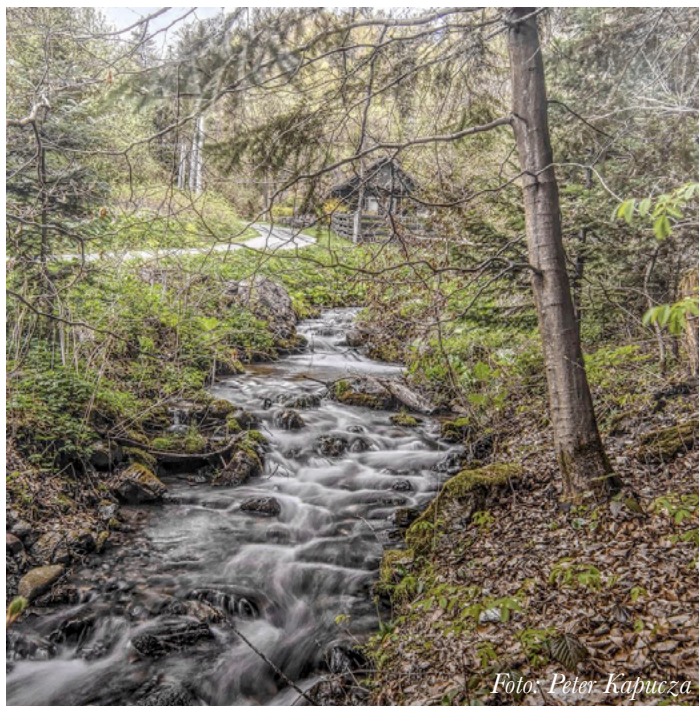

Foto: Peter Kapucza

Lanovka Nová štôlna – Šafárka

Keď v roku 1924 kúpil Drevový a banský priemysel železoruďné bane Roztoky a Grétla od Hornosliezskej účastinnej spoločnosti pre železničné potreby v Katoviciach, bola doprava rúd z týchto baní do Markušoviec už 50 rokov zabezpečovaná úzkorozchodnou železnicou Roztoky – Markušovce. Na ňu sa od roku 1902 napájala aj menšia úzkokojajka Grétla – Šafárka. Práve na Šafárke vtedy vznikla medzistanica železničky s triediarňou rúd a inými prevádzkovými budovami. V tomto období však už bola roztocká baňa takmer vyčerpaná a preto sa za ňu hľadala vhodná náhrada. Počas dobývania aj posledných ruďných zásob na Roztokách koncom 20. rokov a začiatkom 30. rokov 20. storočia bolo potrebné otvoriť nové ložiská v okolí Grétle pomocou novej štôlne. V roku 1927 sa teda začala raziť štôlna Ernest Körner z Hrabkovej doliny, ktorá neskôr dostala názov Nová štôlna. V súvislosti s dopravou ruď od tejto štôlne k dopravným ťahom sa začali hľadať rôzne variantné riešenia.

Keďže Nová štôlna bola takmer zo všetkých strán obklopená strmými svahmi okolitých kopcov, padlo rozhodnutie o výstavbe nákladnej lanovky. Tá viedla z Novej štôlne cez kopec až na Šafárku, kde končila pri medzistácii úzkokojajky do Markušoviec. Dĺžka lanovky tak bola len 740, čím bola jednou z najkratších spišských lanoviek. Výstavba lanovky začala v roku 1931 a dokončená bola o rok neskôr. Pozostávala zo šestnástich drevených pilierov, ktoré boli typu Pohlig. Okrem nakladacej stanice na Novej štôlni a vykladacej stanici na Šafárke mala lanovka ešte jednu napínicu

stanicu, kde viseli dve závažia, ktoré napínali nosné laná. Pohon lanovky bol elektrický, zabezpečoval ho elektromotor z roku 1914 umiestnený na stanici Šafárka.

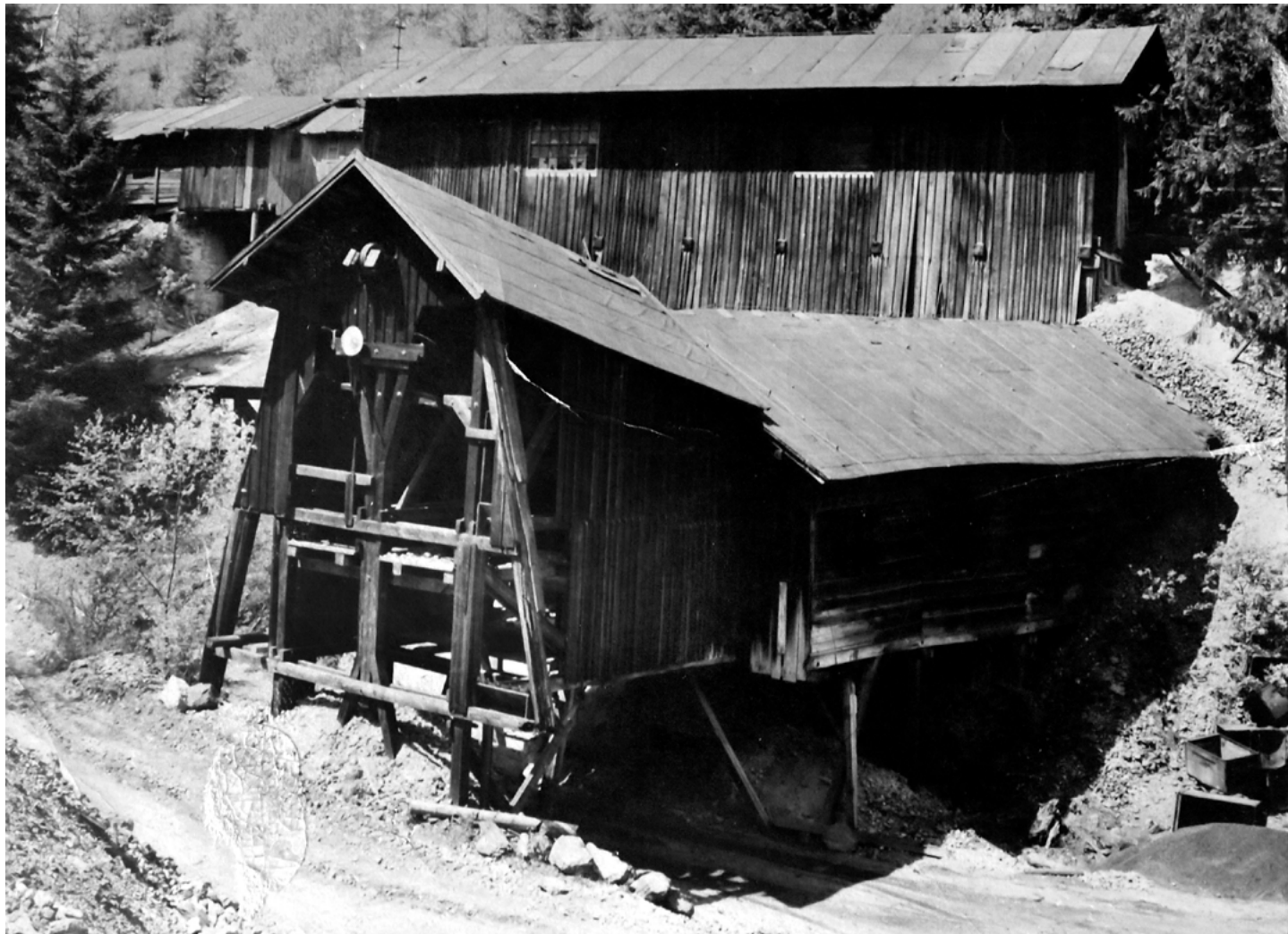
Vozíky lanovky sa na nakladacej stanici na Novej štôlni naplnili ruďou zo zemných bunkrov a potom išli gravitačne po spáde alebo ručne posúvané cez stanicu až k miestu, kde sa samočinne pripojili na bežiacie ťažné lano, ktoré ich ťahalo hore lanovkou. Vo vykladacej stanici na Šafárke bol unikátny výklopník ruď. Vozíky so železnou ruďou, vychádzajúce z Novej štôlne, boli vedené do výklopníka pre dva vozíky. Celý výklopník sa pomocou dvoch elektromotorov pohyboval obojsmerne po koľajniciach nad celou dĺžkou zásobníka ruďa sa vysypala tam, kde bol zásobník prázdny. Zo zásobníka sa ruďa potom dávkovala do vozňov úzkokojajky.

Lanovka fungovala od roku 1932 až 30 rokov, keď bola v roku 1962 odstavená a o tri roky neskôr bola zlikvidovaná lanovka aj budovy koncových staníc. Spolu s lanovkou bola zlikvidovaná aj železnička Roztoky – Markušovce. Po likvidácii lanovky bola železná ruď z Novej štôlne odvázaná nákladnými autami.

Nabudúce: Zajacov mlyn

Autor: Lukáš Patera

Nakladacia stanica lanovky na Novej štôlni

Hnilčicke anály 7

Obecná samospráva a farnosť

V minulosti v dlhom údolí Železného potoka boli odlišné pomery v samospráve jednotlivých jeho častí. V každom prípade nešlo o Hnilčík v dnešnom ponímaní. Boli tu malé osady, patriace buď magistrátu Iglova (Novej Vsi), alebo boli vo feudálnej závislosti na zemepánoch z Markušoviec. O hornohnilčických samosprávach, či nejakých richtároch sa nám nezachovali skoro žiadne údaje. Pravdepodobne až do 19. storočia riedke hornohnilčické osídlenie spravovali priamo radní v Novej Vsi, prípadne zoskupenia obydľí patrili k baniam konkrétnych ťažiarov – novoveských a levočských mešťanov, u ktorých tu bývajúci baníci sa prenajímali na prácu v baniach a ich život podliehal banskému právu, ktoré v tom čase riešilo aj mnohé povinnosti a práva obyčajných banských robotníkov, o akých sa dolnohnilčickým poddaným ani nesnívalo. Banícke osady mohli mať vlastnú formu samosprávy – takzvaných krámskych richtárov, ktorí boli priamo podriadení banským súdom.

Dolný Hnilčík, od istej doby nazývaný Jerohuta, však mal vlastných richtárov a mal aj vlastné samosprávnú radu, nazývanú gmin. Ako zistil náš slávny rodák docent František Matúš v levočskom archíve, v 18. storočí boli spomínané tri osady – latinsky nazývané praedium a to „*velký Paris alias Hnilčík, malý Paris alias Roztoky*“ (asi Domky) a „*praedium Paris alias Delava*“. V najväčšej z týchto osád, dnes približne totožnej s osadou Jerohuta, žili želiari, ľudia neslobodní, zaťažení feudalnými povinnosťami voči Máriašiovcom, sčasti pracujúci aj v baniach. V roku **1783** v centre „*praediuma Hnilčíka pri Hute Barvulskiana*“ bolo 19 dedičných „*usadlostí*“ poddaných želiarov patriacich rodine Mariáša a 5 pochádzajúcich „*z cudzích pantičov*“. K tomu patrilo ešte 5 „*usadlostí*“ okolo potoka v hnilčickej doline (väčšinou v krámoch pri ústiach štôlní) a v Mariášiho časti Roztok deväť usadlostí (Hajgrund, Domky).

Činnosť obecného zastupiteľstva – gminu a richtára je doložená listinou z 24. apríla **1784**, kedy sa pod sťažnosť na útlak pánov z Markušoviec podpísali richtár Martin Matúš a burgar (asi zástupca richtára) Martin Greuczyner. V tom istom roku po neúspechu u úradníkov stoličných úradoch putovala sťažnosť do Viedne priamo cisárovi. Vďaka neústupčivému boju našich predkov za svoje práva sa nám zachovali aj ďalšie údaje. Okrem statočného richtára Martina Matúša (uvádza sa ešte v roku **1785**), to boli richtár Ján Krivjanský a jeho burgari Seman Toriský a Johan Fajit v roku 1786, ktorí pokračovali v boji s grófmi z Markušoviec a s úradmi,

sotva naklonenými chudobe. V roku **1788** bol richtárom Seman Toriský, burgárom Ján Krivjanský a členmi gmina Andrej Herich, Štefan Matúš, Jakub Hladoš, Andrej Leško, Matúš Girusovský, Ján Marianik a ďalší. Na konci 18. storočia mal teda dolný Hnilčík vyvinutú administratívu a svoje dokumenty overoval vlastnou pečaťou. Najstarší jej otlačok sa našiel na písomnosti z roku **1801**. Pečať má vo svojom poli umiestnenú štylizovanú Madonu s dieťaťom. Iná odlišná verzia s tým istým motívom, ktorý tvorí podstatu

dnešného erbu, bol použitý na spise v roku **1806**. Len ústnym podaním sa zachovali mená „*starších richtárov*“ bez bližšieho časového zaradenia podľa ich funkčných období. Spomínajú sa mená Ondrej Palušák, Ondrej Šoltis, Ján Toriský (zvaný Biely Jančo), Michal Geletko a Krestian. S menom Krestian sa spájalo trestanie na dereši.

No aj horný (novoveský) Hnilčík mal vlastnú, aj keď obmedzenú samosprávu, aspoň v prvých desaťročiach 19. storočia. Svedčí o tom sťažnosť obyvateľov dvoch hnilčických osád z roku **1823** na útlak zo strany magistrátu mesta Iglov (Spišská Nová Ves).

V sťažnosti sa miestni osadníci mimo iného dožadujú takých istých právomocí pre svojich richtárov („*iudices*“), aké majú ostatné obce na Spiši. Možno išlo o pretrvávajúcu formu banskej samosprávy, takzvaných krámrichteroch, richtárov zoskupenia banských krámov - banských osád.

Na konci 18. storočia na Hnilčíku nebol kostol, ani farský úrad a veriaci dolného Hnilčíka podliehali grecko-katolíckemu duchovnému v Závadke a veriaci horného Hnilčíka fare v Iglove. V roku **1776** vzniklo Spišské biskupstvo a prvý spišský biskup Karol de Salbek v roku **1780** vyslal na Hnilčík prvého kňaza – mnícha minoritu Žigmunda Mankacha, ktorý tu pôsobil dva roky. Tak vznikol zárodok hnilčickej farnosti, oficiálne

zriadenej spišským biskupom barónom Michalom de Brigido dňa 22. júla **1812**, pričom prvým farárom bol Andrej Dužek. No ešte predtým z iniciatívy kňaza Honoria Veselského a „*na základe nariadenia cisára Františka I.*“, čiže zo štátnych peňazí, postavili v strede Hnilčíka prvý drevený kostol, ktorý vysvätili 14. septembra **1792**. Dňa 10. júna **1794**

sa začala výstavba prvej hnilčickej farskej budovy. V roku **1829** postavili v Jerohute drevenú zvonicu a zadovážili do nej z Markušoviec 98 libier (asi 43 kg) vážiacy zvon. Zvonicu o pol storočia neskôr prestavali na drevený kostolík. V roku **1832** vznikla druhá hnilčická Kanonická vizitácia, záznam z inšpekcie biskupského úradu v hnilčickej farnosti, (prvá sa stratila). Dokument má nesmiernu informačnú hodnotu.

Marián Jančura

SPOLOČENSKÁ KRONIKA

ŽIVOTNÉ JUBILEÁ OSLÁVILI

Matilda Kupčáková – 75 rokov

NARODILI SA

Alex Lukačovský

– 12. 4. 2016

Dušan Jančura

– 19. 4. 2016

Eliška Antošová

– 30. 4. 2016

MANŽELSTVO UZAVRELI

2. júla 2016

Michal Grega a Martina Bajtošová

– prajeme im veľa lásky, zdravia a šťastia na ich spoločnej ceste životom.

OPUSTILI NÁS

Slavomír Pavlík * 14. 1. 1972 – † 30. 4. 2016

Anna Servatková rod. Holečková * 28. 9. 1923 – † 3. 5. 2016 (krstná mama bratov kňazov Štangových)

Jozef Jančura * 14. 4. 1954 – † 18. 5. 2016

Rudolf Čaba * 13. 2. 1948 – † 3. 6. 2016

Česť ich pamiatke!

Pripravil: František Murgáč

Foto: Peter Kapucza

Som veľmi rád, že pani Cecília Fabinyová nám prispieva do spravodaja svojimi básničkami. Zároveň sa jej ale musíme ospravedlniť, pretože v poslednom čísle vyšiel iný názov básne. Báseň „Tu pod Tatrami“ sme prezentovali omylom pod názvom „Modlitba“. Tentokrát pani Cecília prispela novou básňou, s názvom ČAS. Prajem príjemné čítanie.

Čas

Ktože to kráča tak potichu vedľa nás?

To je dlho známy náš nepriateľ, voláme ho čas.

Kráča s nami tichučko, ale silne sa nás drží,

on vie, že cestu s našim životom on dlhšie vydrží.

Nedá sa zastaviť ani sa vrátiť späť,

bude sa počítat ďalej na milióny liet.

Nezdoláš ho človek, si na to krátky,

hoci nechceš, ale robí ti vrásky.

Čím viac ich robí, tým viac sa brániš

a zbytočným smútkom srdce si raniš.

No keď ďalej s ním už nevládzeš,

pusti sa ťa sám a ty padneš,

tam odkiaľ niet návratu,

ty si tam tichučko lahneš.

Cecília Fabinyová

Foto: Peter Kapucza